

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

SZÉKELYUDVARHELYI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA
FŐMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések alosó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

"Hü Magyarországnak népéhez"

Motto: A mi kenyerünket add meg nekünk ma; és: 1848. jöjjön el a te világod!

Irtta: Veöreös Jenő, győri ügyvéd.

(6. folytatás és vége.)

Magyarország ugyanis oly anynyira közjogilag önálló és szuverén állam, hogy nemzeti önállóságának egyik szerve csak a magyar király, ki jelenleg a pragmatika sancciónal fogva esetleg osztrák császár is s az uralkodó háznak kihalta esetén a királyválasztási jog is a nemzetre vissza szállandó lévén, jogilag Magyarország a személyi kapcsolaton túl viszonyba Ausztriával nem hozható; mert né feledjük, hogy a kiegyezési törvénynek a közös ügyek mi-kénti elintézésének módjára vonatkozó határozmányai, Ausztriának minden hozzájárulása nélkül, a magyar országgyűlés által megváltoztathatók.

"A magyar nemzet király hűségébe és hazaszeretetébe vetett rendíthetetlen bizalommal s ama szilárd reménnyel, hogy királyi ohajtásunkhoz képest a rendes viszonyok vissza tértével a népnek annyiszor bevált politikai érettsége a politikai jogoknak a belőlük ma még kizárt néprétegekre való kiterjesztését fogja üdvös következményül maga után vonni: a fejedelmi lelkiismeretünkben folyó kormányzati intézkedéseket ezennel szeretett magyar népünk oltalma alá helyezük, hön ohajtván, hogy nemsokára ránk virradjon az a boldogabb idő, midőn a király honszeretete s a nép királyhűsége tartósan és zavartalanul fog üdvös együttműködésre egyesülni."

A kiáltvány ezen utolsó pontjában, az általam fentebb vázolt és bíralt ügyvivő „kormányzati intézkedéseket” és „királyi ohajtásokat” a „szeretett magyar népünk oltalma alá helyezi”; a kiáltvány tehát azt kívánja Magyarországnak népétől, hogy ezen a „fejedelmi lelkiismeretünkben folyó” intézkedések mellett „királyhűségét” tartsa meg azon „boldogabb időre”, mi „ránk virrad”.

Hah! mily szép egy alkotmányos királyi szöveg! és mégis valóban nagy feladatot ró a kiáltvány a magyar nemzet „királyhűségébe”, midőn a fentforgó viszonyok mellett csendes megadást, jó éjszakát, nyugodt álmokat és boldog felvirradást kíván.

Mert hisz a védtelen nemzet mit is tehetett egyebet akkor, a mikor annyi veszéllyel szemben, annyi véráldozattal őseink által részünkre megtartott alkotmányunk temetése előtt állottunk tehetetlenül; mit is tehetnénk, midőn az „alkotmányos állami” polgári rendőreinknek revolveres és durva öklü százai, úgy a „hagyományos” szellembe ágyúrt „magyar hadsereg” — tulajdon véreink — a mi „nemzeti” hadseregünk, a mi 48-iki honvédeink elnyomoritott s származás utódainak szuronyos és élestöltéses csapatai adják meg a magyar parlamentnek fegyveres szétrohantásához a nekünk szánt megfelelő katonai parádét...

* * *

Fentiekben a kiáltványnak részletes bírálatával végeztem, de megemlékezem még azon általános erkölcsi behatásról, a melyet a kiáltvány bármely épérzékű, romlatlan izlésű s a magyar becsületes nyíltságához szokott emberre gyakorol az által, hogy hangzatos édeskés szeretet-teljes szavakba burkolja el azon nyilvánvaló tény, miszerint egy patens egy kiáltvány által a magyar nemzet egy közjogilag teljesen önálló és független alkotmányos állam: autokratikus uralkodói, ugynevezett „alkotmányos királyi” akaratból, helyesebben parancsból, a hatalom kényszerével, alkotmányos szabadságától megfosztatik s szuronyokkal lenyűgöztetik és pedig az alkotmányos államfő által, a nemzet jogainak teljes kiküszöbölésével, az államfő által magának, mint „legfelső hadurnak” vindikált nemzeti fegyveres erő hatalmának nyers kényszerével.

Erkölcsei etikai tekintetben ugyanis nem lehet eléggé elítélni azt a mézes-mázos szépitgető burkot, melybe a rideg és kegyetlen tartalom rejtve van; mert a kiáltványban a legnagyobb jogtalanság, melyet egy nemzeti és alkotmányos állam ellen elkövetni lehet, körmönfont stilisztikai rafinériával kedveskés és jóakaratu látszatba van takarva: a hang Jákobé, de a kéz Ézsaué.

Ez nem az a hang, ez nem az az őszinte, egyenes, becsületes magyar nyíltság, mely a magyar király és a magyar nemzet közt kívánatos; ez az

alakoskodás hihetetlen szegényteljes és így megbocsáthatlan módon lealázza a korona tekintélyét, mit pedig a maga eszményi, a maga szüziességében és fényében megőrizni és fentartani, szent alkotmányos kötelességünk.

Természetesen arra van az ilyen stílus szánva, hogy a kirtartott és megfizetett sajtónak legyen egy mondva csinált látszat nyújtva, mit ez ha bármily rosszhiszemüleg is, de fel-fujhasson, galád módon a nemzeti ügy harcosainak rágalmazására és befektetésére elcsürhessen-csavarhasson s a nemzet ellen intézett szörnységes csapásnak szépitgetésére és megmentetésére felhasználhasson; arra való továbbá e máz, hogy ezzel a tudatlanok s a külföld földre legyenek vezetve s az odium az alkotmánynak minden irányban való megvédésére törekvő magyar ellenzékre legyen hártva.

A leiratnak stílusa és szerkezete is mutatja, hogy Magyarországon a társadalmi és politikai erkölcsök mennyire elzül-löttek s a közéletnek erkölcsi tisztasága mennyire elméltelyesedett, mert vakmerőbben s kép-mutatóbban elleplezve, elferdítve és jellegéből kivetkőztetve, egy nemzet-gyilkosságra szánt iratot még a világirodalom nem mutat fel.

Am nyissa ki immár mindenki szemét, kibén józanság, ép érzék és egy csipetnyi hazafiság is rejlik s lássa be, hogy a kiáltvány stílusa és valódi tartalma betetőzését és koronáját képezi egy elaljasodott s elzülöltött korrupt politikai párturalomnak, az ugynevezett „szabadelvű-párti rendszernek”; lássa be, hogy a kiáltvány legfényesebb bizonyítéka annak, miszerint a valódi célzatból fokozatosan immár teljesen kiforgatott 67-es közjogi alapon, a nemzet sohasem lesz képes magát úgy körül bástyázni, hogy a chlopii hadparancsnak, a legutóbb történeknék s a kiáltványnak: legközelebb megint folytatása ne lehessen.

Be kell látnia immár minden józan, ép érzékű magyar politikusknak, hogy a 67-es politika méhében mennyi veszélyt hord s hogy csakis a függetlenségi és 48-as politikai program alapján képzelhető világos helyzetnek s biztos állami létnek megteremtése.

Lássák be a 67-iki alap követői, hogy bennük még mindig egy maradványa él az aulikus, politikailag gyáva és a nemzeti érdek-ellenes irányzatnak, s bár őket a 67-iki kiegyezés helyes végrehajtásának és a nemzeti állam megteremtésének komoly szándéka vezérelné is, mégis az ő szándékuk, személyük és egyéni jóakaratauk nem képezhet a jövőre nézve a nemzetnek tárgyi biztosítékot, a mire pedig a nemzetnek jövőjét fektetnie kell, ha élni akar.

A magyar közéletből végrevalahára ki kell irtani a régi magyar virtus, s a magyar egyéni bátorság helyébe az 1867-iki kiegyezéssel becsempészett politikai kishitűség és gyávaságnak szegényteljes kultuszát.

A még mindig aggódók azon balfelfogásaikkal, hogy a kétértelmű, ingó-bingó s közös ügyes 67-iki félmunka jobb volna, mint a tiszta, egyenes és szorososan elhatárolt 48: ne álljanak a nemzet öserejének ezen mai megnyilatkozásában utba, hanem álljanak félre.

A nemzet ítélte a 48 javára; itéletében megnyilatkozott szívének vágya, lelkének álma, akaratának iránya s a ki ezen igazi és hamisítatlan nemzeti megnyilatkozás ellenére is velünk szembe száll, annak ereiben nem igaz szittyá magyar vér pezseg, annak jellemét már elgyengítette a közös ügy, az nem megbízható s nem önfaját védő elem, az mondva csinált, az csak olyan 67-es magyar.

A 67-nek állandó a veszélye, de a 48 egyszer s mindenkorra biztos alapot nyújt.

Azon végzem tehát, hogy: A mi kenyerünket add meg nekünk ma; és: 1848, jöjjön el a te világod!

Végszó

Fentieket még a májusi választások előtt irtam, de a kiadás anyagi segítség hiányából késett, mert sajnos, nálunk ilyesmit kiadni áldozattal jár és én már többet nem áldozhattam.

Időközben tehát megtörténtek a történelmi fordulatot képező és jelentőségében egyelőre ki sem fejezhető választások; a 48-as párt általános többségre jutott, úgy, hogy a 67-es alap mellett immár csak egy viszonylag törpe kisebbség áll.

Hazafias gyönyör és boldogság hatja át lényemet, mely

engem a komoly politikai és jogi érvelés irányából kiemel és érzelmi világom kifejezésére hangol.

A mennyire emlékeztem vissza nyulik, elgondolodom honunk sorsán; emlékeim tárházából különféle viszonyok, változatok, hatások érzelmi képe tűnik fel előttem; lelki szemem előidéz az állapotokat, melyek hazaszeretetem csiraképzésétől fogva, mint jellegzetesek domborultak ki, melyek tüne-ményszerűleg egy-egy korszakot alkotnak hazánk viszontagságaiban, történetében, melyek mint a hajóst a tenger hullámai, hol az örvény mélyére lesodortak, hol felemeltek ben-nünket, hol mélységes aggodal-mat, hol reményt öntve be-lénk.

A politikai helyzetről.

* **Mocsáry Lajos röpirata.** A függetlenségi pártnak egykori elnöke, Mocsáry Lajos, aki már hosszabb idő óta csak andornaki magányából nézi a politikai világot és így annak mélyébe nem tud belátni, röpiratot irt a függetlenségi pártból. Teljesen hibás alaptételből indul ki azzal, hogy szétrobbantsa a koalíciót és a függetlenségi pártot. Minden okoskodása teljesen önkényesen felállított tételre van alapítva, hogy a függetlenségi eszmék az egész vonalon, a szöszé-ken és a sajtóban el vannak hallgatva és hogy a koalíció és az uralkodó között létrejött átmeneti békének egyik titkos pontja a függetlenségi elvek hirdetésének föl-függesztése. Amint az alap hamis, úgy természetesen a belőle vont következtetések sem állják meg az igazság bírálatját. A függetlenségi párt tagjai és elsősorban azok, akik a pártot a kormányban képviselik, sohasem adták föl elveiket. A párt az alkotmány megmentése érdekében vállalkozott ideiglenesen és átmenetileg egy koalíciós kormányban való részvételre és annak támogatására a fennálló törvények alapján, de elveit nem adta föl és a függetlenségi párt vezérei a nyilvánosság előtt ismétlenül ünnepiesen kinyilat-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.
Irtá: Cennert János, ford. Balásy Dénes.
(61. folytatás.)

A háborus idők mustrájának a többi közt érdekes példája 1645-ből, a Kászonszék hadkiegészítő mustrájáról szóló lista. Meg volt e föl-írásból állapítandó, vajon ki huzta ki magát a hadi szolgálat alul?! A legtöbben, kik a listában fel vannak sorolva, betegesnek, agkori gyen-gének, szolgálatképtelennek mondják magukat, vagy pedig magok helytességükön önön fiukat, öccsüket vagy egy zsoldost állítanak.⁷⁸ Az ily listák tették lehetővé a részleges fölkelésnél is a fegyverviselők arány-szerű behívását, vagy legalább a kulcsot, mely szerint azok behívattak.

A mustrák egyszersmind fegyvergyakorlattal voltak összekötve. Alkalmul szolgált a fegyverfoghatók-nak kisebb szakaszokba és fegyver-nemekbe való beosztása, a melyeket a kapitányok felügyelete alatt hadnagyok és tizesek végeztek, vezettek.

A széki fölkelő sereg élén a kapitan, vagy annak helyettese a vicekapitan állt; a csapatok fölszere-léséért felelősek voltak ők, felelősek becsületökkel, nevökkel.⁷⁹ A fölkelés szervezése pedig a széki tisztek hatá-skörébe tartozott, akik maguk is tiszti

koztatták, hogy hűséggel ragaszkod-nak programjukhoz és a nem-zeti követeléshez. Mocsáry Lajos te-hát igaztalan vádakkal illeti a pár-tot és vezéreit és röpiratának min-den sora elárulja a kortól lemaradt politikust, aki nem tudva kibonta-kozni a régi formákból, a rendkívüli helyzetet sem képes átérteni.

* **Szövetség a csehekkel.** A ma-gyar cseh gazdasági és kereskedelmi szövetség megalakult és megkezdte működését. A szövetség nyomtat-ványain mindkét ország címere lát-ható a cseh oroszlán, baloldalt a magyar turul. A szövetség ad minisztrativ vezetése a «Szokol» egyesület feladatát képezi. A Tat-raban időző több, mint 100 cseh politikai személyiség hazautazása előtt meglátogatja Budapestet. Eb-beli szándékukat küldöttségileg jelentették be Dr Bárczy Sándor polgármesternek, aki intézkedett, hogy az érkezőket a főváros illő módon fogadja.

* **A kormány tagjai a minisz-terelnöki palotában minisztertanácsra gyűltek össze.** Kossuth Fe-rencet, Sztéryni államtitkár kepvise-lte. A tanácskozás 3 órával to-vább tartott. Az eredményt természetesen nem publikálták, annyi azonban kiszivárgott, hogy a magyar kormány az Ausztriával köendő kiegyezési tervezethez hozzájárul. Ugyancsak hírlik, hogy többek kö-zött főispáni kinevezések fölött is döntöttek. Egy más verzió szerint a sajtótörvény revíziójának kéré-sét vitatták meg körülményesebben és úgy határoztak, hogy a képviselő-ház őszi ülészaka alatt erre vo-natkozó törvényjavaslatokat fognak már előterjeszteni.

Felhívás

udvarhelyvármegye fogyasztási és értékesítő szövetkezeteinek vezetőihez.

Közelebről olvastam e jelítét: „A pontos fizetés a takarékoság legbiztosabb alapja és az eladósodás legnagyobb ellensége.” És vajjon ki kételkednek e szavak igazságában? Tudjuk ezt mindnyájan, de legin-kább azok, kiknek van alkalmuk gyakorlatilag is erről személyesen meggyőződni.

Látják azok, kik a fogyasztási szö-vetkezetek révén tapasztalják, hogy a ma elmaradt fillér, mint nő koro-nákká, hogy később annál inkább

állást foglaltak el ugyan, de azért a katonai tisztségre nézve a szemé-lyes tekintély és a már tanusított vitézség volt az irányadó minősít-vény. A tizesek és hadnagyok sza-kaszaiért a kapitányok voltak fe-lelősek és kötelesek valának kivált az ismételt hadiszemléken, a legény-séget „biztatni és tanítani” vagy a mint ma mondjuk: lelkesíteni.⁸⁰

Mindenek előtt a lövőket kellett begyakorlani jól. Okmányszerű ada-tok erre nézve gyérek ugyan, de hát a dolog természete hozza ma-gával, hogy annak meg kellett tör-ténnie, mert hiszen arra valók vol-tak a gyakori mustrák. Báthori Zsig-mond 1591-ben a marosszéki lövők és puskások hadnagyának nyoma-tékosan ad jogot mustrák tartására, „hogy így a katonai dolgokban for-gódn tudjanak, szerszámjok jó kar-ban legyen és testők a tétlenség miatt ne restüljön el.”⁸¹

A mint a mondottakból kivehető, a mustrák tartása a széki tisztek feladata volt és pedig a szék leg-főbb tisztviselője, a kapitány és a vicekapitányé. Már a constitutiones exercitiales szerint is reájok hárul e kötelesség.⁸² Mikor a királybíró kezd éltre kerülni, tartott ő is hadi szemléket.⁸³ A lövők és kisebb sza-kaszokat a hadnagy mustrálta és taníttatta. De hát a székely comes vagy ispán, annak helyettese,⁸⁴ sőt magok a fejedelmek és meghatal-

nehezdedék a szegény ember terhes és gondteljes vállaira.

És hogy ezt megakadályozzuk, ma még nincs eszközünk, nincs hatal-munk ahhoz. Hiába figyelmezteljük a népet a pontos fizetésre, hiába kíséreljük meg, hogy csak készpen-zel vásároljon, mert így inkább el-lentáll a kísértésnek és csakis a leg-szükségesebbre redukálja igényeit, a hitel tulságos kiterjesztése hatalmá-ba kerítette a kisgazdát is, annak minden egyes tagját. Ma már vásár-lásait úgy rendezi a székely asszony, hogy egynegyed vásárlását készpen-zül fizeti, a többi feliródik oda, a hitelkönyvbe.

De arról ismét elfeledkezett, hogy odahaza feljegyezze, mennyi tarto-zása van, teljesen megbízott hitele-zőjében, akinek meggazdagodni való vagy a vajmi ritkán volt párhuzamos a tisztességgel.

E visszás helyzet némi részben redukálódott ugyan a fogyasztási szö-vetkezetek megalakításával, de a hitelnek hosszú időközön való fentar-tása ép úgy fennáll, mint eddig, sőt merem mondani, hogy fokozódott.

A szövetkezetek is kénytelenek alapszabályaikat be nem tartani és a hitelt — ha vásárló kell — meg-adni.

Elteltek a hitelezés és annak behajtásával járó kellemetlenségektől, a népet a pontos fizetésre és így a takarékosra kell együttes erővel, előre megállapított uton és módon nevelni.

A munka nehéz, de valamit csak kell tenni, tétlenül nem hagyhatjuk a népnek e téren való könnyelmű-séget.

Ha pontosan betartatjuk és idővel ide neveljük népünket, hogy csak annyit és csak azt vásárolja, amire égető szüksége van, bizonyára el fog maradni a sok haszontalan s egy-uttal igen könnyen nélkülözhető csecse-becse, a részeg emberek szá-ma, ha nem nagyon, de valamen-nyire kevesbedni fog.

A szövetkezetek vagyoni helyzete és készpénze szaporodni fog, mert nem lesz abban a kényszerhelyzet-ben, hogy hiteltre vásároljon.

Hogy e téren együttesen felléphe-sünk és közös akarattal a munká-hoz fogjunk, szükségesnek tartom, hogy e célból Udvarhelyvármegye fogyasztási és értékesítési szövetke-zetei Székelyudvarhelyt közgyűlést tartsanak, azon a központ hivatalból jelen legyen, hogy a szükséges és okszerű utbaigazítást megadja.

mazottjaik is tartottak mustrákat, melyek néha az egész Székelyföldre kiterjedtek. Sürgető szükség volt ezekre, kivált a székelyek alkotmá-nyának visszaállítása utáni időben, 1601-ben, midőn a fejedelmeknek gyakran személyesen kellett közbe-lépni, hogy gátat vessen a hadkö-teles rendek hanyatlásának a job-bágyságra önként lépők miatt. Rá-kóczi György az ő felügyelete alatt 1635-ben készült listát jogérvényes-nek nyilvánítja jövőre nézve, és büntetés alatt hagyja meg a széki tisztviselőknak az abban megállapított rendi beosztás pontos meg-tartását.⁸⁵

A generális mustráknak hát az volt a célja, hogy a listákba minden család rendi karakterének megjelölésével beírva, s ez alapon katonai képessége megállapítható legyen. A listába hát nem pusztán a had-kötelesek vétettek föl, miként azt az özvegyek és árvák beírásából láthatni, hanem mindazok, a kikre a hadi szolgálat földteher gyanánt nehezült, tehát a jobbágyok is, kiknek kisebb-nagyobb száma szerint volt köteles a földesur kisebb-na-gyobb számú fegyverest állítani. Az egyes család vagy ember hadi szol-gálatára ez általános lista szerint lón aztán megállapítva és szabályozva.

A fegyverviselők az ily mustrákon teljes szerszámmal vagy fölszerelés-sel jelentek meg, mert eme szer-

Hivassanak meg a „Magyar Gaz-daszövetség”, a „Székelyföldi kire-n-deltség”, ugyszintén a társ egyesü-letek és mindazok, kiknek elhagyat-tott székely népünk felsegítése, akár hivatalból, akár ideális és szociális szempontból erkölcsi kötelessége.

A szövetkezeti eszme folyton ter-jed és mindinkább többeket hódít azért, mert tagjai egyenlő kötele-zettségek mellett egyenlő jogoka-élveznek.

A szegény nem érez megalázta-tást s a gazdag alkalmatlanságot mindenik érdeke egyformán van kép-viselve. A „Hangya” szövetkezetek e mellett még hazafias missziót is teljesítenek, mert összeköttetései-k révén egymást támogatják, a h a z a ipart és termékeit a leghat-hatósabban pártolják és terjesztik.

Végül legfőbb munkásai a Magyar Gazdaszövetség észszerű me-zőgazdasági politikájának.

Hogy e téren egyöntetűbben és hat-hatósabban munkálkodhassunk, gyűl-jünk össze és állapodjunk meg egy közös munkaprogramban és azt valósítsuk meg. Valósítsa meg ki-k tehetése és az adott körülmények szerint.

Az eszme és a munkakör oly fon-tos és oly égető sürgős, hogy az tovább halasztást nem tűrhet. Cse-lekedjünk, nehogy elkéssünk.

Hetser Kálmán.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kitüntetés.** A király bethlen-falvi Paál Gábor csiksomlyói róm. kath. főgim. igazgatójának a tanügy terén kifejtett buzgó és eredményes működése elismerésül a királyi tá-nacsosi címet díjmentesen adoma-nyozta.

— **Kinevezések az egyház köré-ből.** Az erdélyi püspök Szabó Já-nos székelyudvarhelyi káplánt a csiksomlyói róm. kath. főgimnázium-hoz helyettes vallástanárnak, Dázei Lajos újmisést pedig Székelyudvar-helyre káplánnak nevezte ki.

— **Tanárjelöltek városunkban.** A közoktatásügyi miniszter most je-lölté ki azon közepiskolákat, melyek-ben szakvizsgázott tanárjelöltek gy-a-korlati kiképzésüket nyerhetik. A helybeli kir. főrealkolát a magyar nyelvi és a mennyiségtan, termé-szettani szakot követő tanárjelöltek számára jelölte ki. Nem sokára te-hat több tanárjelölt érkezik hozzánk, hogy a törvényhoz meghatározott, gyakorlati kiképzést megszerezze.

számban való megjelenés szerint ál-lapították meg aztán az illetőnek ka-tonai, vitézi és rendi jellegét. Mátyás király ugyan azt a színórmértéket állította volt fel, hogy a primipilusok rendjébe csupán azokat sorozzák, a kik bírnak 3 sesszióval, telekkel vagy osztófélleddel, de a későbbi idők gy-a-kori panaszából szemmel látható, hogy egy haszadi paripa bírása elég minősítvényi vala mindig a löfőségre. Mikor egy löfőnek nem volt lova, akkor egyelőre a gyalogok rendjébe osztották őt be s ha tartósan nem tudott lovat szerezni magának, akkor abban a rendben meg is maradt. A fejedelmi időben iparkodott ter-mészetelesen mindegyik löfő a fölté-teleknek megfelelni, mert különben a köz- vagy községi székelyek rend-jébe cseppent alá, mi rá nézve fon-tos jogok elvesztését jelentette. Mi-kor a fejedelmi korszakban szigorubb-rendi osztályozás jött divatba, a ma-gasabb rendbe jutás különösebb fe-jedelmi jogadástól vagy gráciától függött. És ebben az időben a löfő-nek is, aki időnkint paripa híjában a gyalog rendbe került, ha lovat is adott az lsten neki, azért igen meg-vala nehezítve, hogy a saját rend-jébe megint visszakerüljön. Az idők azonban változtak. Az 1670-iki or-szágyulás a többi közt, határozati-lag mondja ki, hogy olyan löfők, a kik képesek újra lovon szolgálni, visszahelyezendők a saját rendjökbe.

— **Kolozsvári ünnepségek.** Az új Országos Nemzeti Színház zárkőletetele ma déli 11 órakor lesz, amelyen Iusth Gyula elnök vezetésével a képviselőház küldöttsége, valamint a kormány képviseletében Andrássy Gyula gróf belügy- és Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter is résztvesz. A kiállítás megnyitására az erdélyi rész legelőkelőbb gazdái jelentettek be megjelenésüket.

— **Vargha Ida** helybeli polgári iskolai tanítónőt a belényesi állami polgári leányiskolához helyezte át a vallás- és közoktatásügyi miniszter. Tegnap utazott el a társadalmi életünkben kiváló helyet betöltött tanítónő városunkból, hol bizonyára igen soká feledhetetlen marad ügybuzgó tevékenysége, mely különösen a jótékony nőegyesület életében domborult ki. Öszintén ohajtjuk, hogy szülőföldjén „proféta legyen a maga honában” és jótékonyágában kitűnt erényei ott is fennmaradjanak.

— **A székelyföldi gazdasági akció** mult évi működésének ismertetésért melyet a földmívelésügyi miniszter megbízásából Dr. Kóós Mihály miniszteri segéd-titkár, a kirendeltség vezetője állított össze — egy kis kécsón bár, de megkaptuk. Köszönet érte Dorner Béla kirendeltségi intézőnek, aki a 62 nyomtatott oldalra terjedő füzetet a „Székely Udvarhely” szerkesztőségének hivatalosan megküldötte. A füzet 68 alcím alá foglalja a kirendeltség mult évi működését és nagyobb vonásokban ismerteti azt az irányt, melyet a székely falusi nép életében tett Adandó alkalmommal szerény nézeteket majd elmondjuk egyik másik alcímről, mert szeretjük a székely népet és jövője sorsa bennünket közelről érdekel. Most csupán azt kívántuk jelezni, hogy a füzetet megkaptuk.

— **Ünnepélyes tanári székfoglalás** volt a helybeli református kollegiumban, az új iskolai év megnyitásával kapcsolatban, amikor Biró Sándor vallás-tanár olvasta fel értekezését, mely címe: „A vallás, Arany költészetében”. A szerencsésen megválasztott hálás tárgy bő anyagot nyújtott a fejtegetésre, mert — köztudomás szerint — Arany Jánosnak egész életét és költészetét az erény, a becsület, az igaz vallásosság, a józan életfilozófia és a tiszta, önzetlen hazaszeretet lengette át. Így hát értekezőnek is nem az volt a célja, hogy Arany költészetének vallásos bűbáját, a maga teljes egészében tüntesse fel, hanem inkább csak az, hogy költészetének köréből, mint egy szép virágos kertből, egy csinos kis csokrot gyűjtsön és nyújtson hálás hallgatóságának. És ezt a szép célt el is érte; feladatát elismerésre méltó sikerrel oldotta meg, mert Arany költeményeiből átvett találó idézetekkel tette nyilvánvalóvá azt, hogy a legnagyobb magyar epikus költő egész lényét, teljes valóját az igaz vallásosság, a józan gyakorlati bölcsélet és az önzetlen hazaszeretet hatotta át és hogy e tekintetben Tompát — valamint többi nagy költőinket is jóval tulszárnyalta. Köszöntjük az új tanárt és ohajtjuk, hogy közhasznú működését siker kövesse!

— **Esküvő.** Jakabos Miklós helybeli férfitanító (kisasszony napján) vezet ioltárhoz Liszka Juliskát Bihar megyéből.

— **Találkozó.** Értesülésünk szerint — holnap (vasárnap) szept. 9-én, a helybeli református kollegiumban, azok az ifjak tartanak 10 évi találkozózt, akik 1896-ban lettek érettek s távoztak el innen. A 20 iskolatárs közül kettő immár kidült a sorból, — de a többi áll és sok tisztes állást tölt be. — Csak jöjjenek! Isten hozza őket!

— **Két kötet könyvet** szándékozom az olvasó közönség elé bocsátani. Egyiknek címe: „Mózsibá' és Társai”, ez a székely nép humorát

tárgyalja apróbb elbeszélésekben. A ki szeret a székely nép furfangján elmulatni, hiszem, hogy élvezetes perceket szerez e kötet átolvasásával. A másik a „Szentmihályi Vértanúk” s az ott rettenetes kegyetlenséggel 1848-ban legyilkolt négy székely ifjunak története évek óta folytatott kutatásaim alapján. E két kötet körülbelül 9—10 iv terjedelemben jelenik meg. Betegh Pál és Társai kiadásában Székelyudvarhelyen, legkésőbb folyó év december 1-re. Ára „Mózsibá' és Társai”-nak 1 K 60 f., a „Szentmihályi Vértanúk”-nak 60 f., de a két mű egyszerre megrendelve bérmentes küldéssel 2 K. Az előfizetések és gyűjtővek f. é. október 15-ig címre megküldendők, mert csak korlátolt számban fog nyomtatni. Gyűjtőknek 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálok. Székelyudvarhely, 1906 szept. 8-án. Hazafias üdvözlettel: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

— **Szülők figyelmébe.** Major József kolozsvári első táncmestert régen vártuk, hogy gyermekeink tőle olyan testtartást sajátítsanak el amelyre minden művelt embernek szüksége van. Ragadjuk meg a kedvező alkalmat gyermekeink jövője érdekében és csatlakozzunk tánciskolájához Több szülő.

— **Beiratások a helybeli tanítézetekben.** A székelyudvarhelyi közép- és elemi iskolákban folyó hó 7-ikéig az 1906/907. iskolai évre a beiratások következő eredményre történtek meg: A róm. kath. főgimnázium I. osztályában 64, II. 43, III. 46, IV. 42, V. 34, VI. 38, VII. 32, VIII. 35, össz. 334; az ev. ref. kollegium I. o. 48, II. 38, III. 35, IV. 50, V. 33, VI. 34, VII. 30, VIII. 22, össz. 290; a kir. főreáliskola I. o. 21, II. 35, III. 20, IV. 19, V. 16, VI. 17, VII. 17, VIII. 10, össz. 155; az állami polgári leányiskola I. o. 26, II. 28, III. 40, IV. 30, össz. 124; a róm. kath. leány-növelde I. o. 62, II. 45, III. 35, IV. 28, V. 20, VI. 19, össz. 209; az ev. ref. leányiskola I. o. 28, II. 27, III. 22, IV. 24, V. 18, VI. 5, össz. 124; a róm. kath. fiúiskola I. o. 17, II. 9, III. 15, IV. 26, V. 10, össz. 77; a községi fiúiskola I. o. 64, II. 65, III. 54, IV. 37, V. 18, VI. 3, össz. 241 tanuló van. Ideszámítva az állami kő- és agyagipari szakiskolába fölvetett 20 I., 13 II., 10 III. és 10 IV. évfolyambeli növendéket, Székelyudvarhelyt együttesen 1607 tanuló iratkozott be az irt időig. Az V. kerületből adataink hiányoznak.

— **Tánciskola.** Major, Kolozsvár első táncmestere — mint mult számbunkban jeleztük — városunkba megérkezett és nem 9-én, hanem 10-én (hétfőn) d. u. 5 órakor a kir. főreáliskola tornatermében a tanítást megkezdi. Kellő tájékozottság hiányában látogatásokat egyelőre nem tehet. Azonban, ha a közönség őt hivatja, a lakim megjelölésével a küldöncöt lakásán, a Központiszálló 4. sz. szobájában várja. Az első órán megjelenni rendkívül fontos. Beiratás az első órán történik.

Gazdasági tanulmányut Algyógyra.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség, hogy a szakszerű gazdaságot jobban megkedveltesse és hatályosabbá, tegye az egész Székelyföldről állam költségen több kisebb csoportban kirándulást rendezett az algyógyi minta gazdaságba. Udvarhelyvármegyéből is a miniszteri kirendeltség vezetése mellett aug. 18-án reggel a székelyudvarhelyi állomásról 23 községből 44 lelkészekből, tanítókból és kisbirtokosokból álló csoport indult gazdasági tanulmányutra. A délutáni órákban érkezett meg a vonat a romoszi állomásra, honnan a minta gazdaság ló- és ökör fogatával indult a társaság az 5—6 kilométer távolságban levő Algyógyra. Megérkezés-

kor a kastély előtti térségen Péter Sándor üdvözölte az intézet igazgatóját azon kérelemmel kapcsolatban, miszerint sziveskedjék az itt megjelent tanulni vágyó gazdákat vezérelni és oktatni. Gáspár József igazgató szívélyes hangon üdvözli a megjelenteket s mindjárt a szertárba vezérli a tudnivaló társaságot, hol a buza, rozs, árpa, zab, tengeri, lóher, len és más egyéb gazdasági termények termesztési módzatairól tartott tudományosan egyszerű és könnyen megérthető előadást s közben a hozzá intézett kérdésekre adott teljesen pontos és kielégítő feleleteket, szakszerű magyarázatot. Különösen a korán érő algyógyi tengerire hívta fel a fő figyelmet, melyet célszerűnek lát a mi zordobb éghajlatu vidékeinkre is. Innen a 20 hold kiterjedésű majorba vezérelt, a hol a tervszerűen épített és berendezett gazdasági épületeket a benne levő gyönyörű erdélyi faj, fehér tehennel, borjúkkal, ökrökkel mutatták be. Nem sok, de igen szép és értékes marha állomány ez.

Az idő rövidsége miatt mindent megtekinteni nem lehetett s mivel már be is sötétedett, megtértünk az intézet disztermébe, hol izletes vacsora fogadta a tanári kart és a hosszú utról jövő tanulmányzomjas és éhes társaságot.

Vacsora közben Gáspár József igazgató költői lendületű beszédben üdvözölte az intézet vendégeit, kik ismereteket szerezni jöttek e darab magyar földre. Felköszönti és élte a vendégsereg minden egyes tagját. Ezután több szebbnél-szebb pohárköszöntőkben gyönyörködött a sokáig együtt maradó szép társaság. Fel lett köszöntve a székelyföldi kirendeltség, annak Budapesten és M. Várasághelyen levő fejeihez üdvözlő távirat is küldetett. Fel lett köszöntve a tanári kar, a tanuló ifjuság, az udvarhelyvármegyei intéző Dorner Béla személyében, a gazda közönség és még számosan.

11 órakor tértünk meg nyugalmra jól elrendezett szállásainkra, melynek kényelméről az igazgató igaz székely vendégszeretettel gondoskodott.

Másnap vasárnap a gazdag reggeli után a 30 holdnyi kastély kertben anya gyümölcsös, fűskola stb. megtekintése és az alabor készítésének megfigyelése után a gazdasági irodát és felszerelését néztük meg, az igazgató utmutatása mellett itt kapott minden gazdákot képviselője egy példányt az intézet 1904—5 évről és térképet az 1752 hold 1029 négyszögöl birtoktestekről. Többet pedig megvették az intézet igazgatójának: Gazdasági vezérfonal c. 2 kötetből álló művet, mely részletesen és igen sikeresen foglalkozik a gazdaság mindennemű ágával s mint saját észleletein és tudományos vizsgálódásain alapuló mű megérdemli a beszerzést és tanulmányozást.

Ezután a gazdasági majorban folytattuk a tanulmányozást. — A család udvar egészséges lakásaival, az ifjabb állatok kifutó helyei, a ló- és majorságól s annak tökéletes berendezése, etetése, itatása, tojtása, a rend és tisztaság csodálatot keltett, az ilyet még nem látott s nem is képzelte társaság tagjaiban. Ugyisint meglepetés szerű volt a sertés öl megtekintése is a gazdáink által könnyen utánozható malacoztatóval. — A példás rend és tisztaság mindenütt meglepő.

Ezután ló- és ökör fogattal a 7 táblára felosztott falurégi dűlő megtekintésére indultunk, mely mintaszerűleg van dolgozva és kezelve. Itt is az igazgató nyújtott a termények jó termelésére nézve hasznos és bő felvilágosításokat. Dél felé járván az idő, igyekeztünk visszaterelni. — A tornyokban zúgtak a harangok, imára hívták a hívó és buzgó lelkeket. — Halát adni a jó Istennek, emlékezni a dicső és nagy

lélekről — Gróf Kun Kocsárdról — s Isten áldását kéri, — mi is templomba mentünk. Az igazgató szívélyességéből megnyílt a református atyafiak csinos és szép berendezésű temploma. S miután az öreg és hü lelkipásztor ott hagyta kicsiny gyülekezetét, — megtérvén az ő Alkotójához — sorainkból mások foglalták el helyét. Péterfi Mihály szentábrahámi lelkész imádkozott buzgón és lelkesítően, ezután Ürmösi József homoródszentpáli lelkész tartott egy igen sikerült beszédet Máté 5 r. 45—46 v. alapján. A község előkelősége, az értelmiség, az intézeti növendékek és a kirándulók csoportja lelki éberséggel s teljes odaadással figyelt a szónokra, imádkozott a könyörgővel és énekelt az orgona kísérettel.

Isteni tisztelet végeztével a diszteremben terített asztaloknál foglaltunk helyet, jó étvágygyal fogyasztván az izletes ebédet. Szébbnél szebb pohárköszöntők tartottak lekötvé a figyelmet s élénkítették a társaságot. Így Dorner Béla, Péterfi Mihály, Kovács Imre, Ürmösi Károly és József, Györfi István, Szentannai Samu, Rozsondai István stb. Péter Sándor méltatva a nagy-lelkű alapító gr. Kun Kocsárd érdemeit, szíves szeretettel kérte a társaságot, miszerint tegyen emléket e tanulmányut alkalmával, azaz járuljon hozzá filléréivel a szikla sirbolt előtt emelendő szobor költségeihez. E felhívás eredménye lón 63 korona 10 fillér gyűjtés, melyet Gáspár igazgató köszönettel fogadott. Az egyes adakozók nevei alább közöltetnek.

Ebéd végeztével megtekintettük a kastély kertben levő üvegházat és casemille szilva-aszalót, a szép és gondozott utak is megtekintésre méltók.

Ezután a nemes alapító sziklába vágott sirját kerestük fel a szőlő hegyen, mely helyről felseges kilátás nyílik a szépen gondozott gyümölcsösökre, a gazdag térségre és az azt övező lombkoszorús erdőkre. A kegyelettel adózó társaság kalap levéve hallgatta Péter Sándor városfalvi lelkész beszédét, melyben a hála adóját rója le a nemeskeblű és hazafias lelkű főúr sirjánál, ki az őt vagyont nemes celra hagyja, ellentétben azon sok könnyelmű főúrral, ki külföldön tékozlta s pusztítja ma is vagyonát.

Vári Elek hom.-keményfalvi tanító pedig Bartha László mezőfelei tanító ódáját szavalta hatással. Ezek előtt a Hymnus, ezek után a Szózat hazafias tüzzel való eléneklése töltötte be a levegőt és a fekete felhőket tova vivő szél vitte eme szent énekek hangjait a völgyben lakozó olahság fülébe. Vajha a hazafiság lángoló szikráját gyujtaná s éleszteni keblökben!

E rögtönzött ünnepség után Adler Arthur szászvárosi fényképész fényképet vett fel a sir előtt elhelyezkedő társaságról. A hegyről lemenet az aljban levő kosárfonó nemes fűz ültetvényénél, ennek hasznos voltáról s termelési módjáról tartott előadás.

Az uton várakozó kocsikon helyeinket elfoglalva, a mintegy 8 kilométer távolban levő «Algyógy fürdőt» tekintettük meg. A magaslaton a fényképész újabb felvételt eszközölt. Gyönyörű kilátás nyílik innen az erdélyi érchegységre. Ide látszik az Algyógy patak mellett az u. n. rinizsi malom is, hol hajdanában — a monda szerint — malomkövön kinálta királyát, Mátyást — az akkor még molnár legény, később kenyérmezei hős: Kimizsi Pál.

A magaslatnak kis völgyében levő gazdag kénes fürdőben megfürdödvén, sietve mentünk vissza a szakadó záporosóban bucsut venni a mezőgazdaság eme becses intézetétől s annak szíves, vendégszerető tanári testületétől. A párolgó meleg étel a kirándulás, a fürdés és záporosó után igen jól fogott. Megköszöntük a szí-

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Gyertyánffy J. fiai vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

ves vendégszeretet mellett az igazgatónak hasznos utmutatásait, tanításait, magyarázatait, mely mellett Páll Sándor gyakornok és Zoltán Ákos kertésztanító szolgált sok hasznos felvilágosítással. Vacsora idején az igazgató megköszönte az intézet irányában figyelmünket, kérve hogy az odaadó buzgalmat, melyet kifejtettünk hasznosítuk lakóhelyeinken, vármegyénkben, népünk és hazánk boldogítására, felvirágoztatására.

A kirendeltség is hálás köszönettel emlékezett meg az intézet igazgatójának, tanári testületének szíves figyelméről, buzgó jóakarataról, melyet tanúsított a kirándulók irányában, hogy hasznos tanulságokkal térhessenek meg községeikbe.

Kölesönös jó kívánatokkal — vacsora végeztével — egymástól búcsút véve, a fogatokra ültünk, hogy idejekorán ott lehessünk az állomáson.

A költés, a fáradság nem ok nélkül való. A gondolat, mely ilyen irányban megszületett és keresztültvitelt, gyümölcstermő. A kivitel célszerű és hasznos. Hátha még mindent láttunk és hallottunk volna? Mert sokat láttunk és hallottunk, de még sok lett volna a látni való. Csak hogy mindenkire két nap nem elég.

Igy is bőven lesz alkalma a gazdaközönségnek tapasztalatait értékesíteni. S hiszem, hogy a baromfitegyésznél, a sertéstartásnál, a répa-termelésnél, a szántásnál, vetésnél, a nemes fűz termelésnél, a gyümölcsészetnél s több más korszerű gazdálkodási ágban, szakszerű berendezkedésnél a látottakat és hallottakat a legtöbbet gyakorolni, gazdaságukba bevinni fogják, sőt másokat is ez irányban lelkesíteni, vezérelni fognak. Kívánatos is, hogy így legyen, mert ez által leszünk legnagyobb mértékben hálásak Gróf Kun Kocsárd iránt, ki e birtokát nagy összeg pénzrel együtt tette a haza oltására s kivált a székelyországi boldogítására; hálásak leszünk továbbá az E. M. K. E. iránt, amely nagyban buzgólkodott ez intézet létrejötté érdekében, végül a magyar állam és nemzet iránt, mely fentartja ez intézetet s közvele odahat, hogy minél többen látogathassák e közgazdasági életünkre jelentős intézetet.

Utunk tanulságos és hazafias vala. A vidék, melyet megláttunk s a kastély, ahol voltunk, mind a mult időről beszéltek minékünk. A romba dőlt kastély újból virul s áldásait az üszköt dobó ivadéokra is ontja, a martalóc had által kinosan elpusztított egykori uradalmi személyzet emléke is nemsokára állni fog a vérrel borított udvaron és az ott járó s tanuló székely ifjúság annál inkább fogja szeretni e sokat szenvedett hazát.

Isten áldása legyen a hazán, az intézet vezetőségén, a székelyföldi miniszteri kirendeltségen és a kirándulók tanulmányútján s abban szerzett okulásain!

Végül ide jegyzem azoknak neveit, kik a gróf Kuun Kocsárd emelendő szobrára adakoztak: Dorner Béla 10 K, Péter Sándor 4 K, Hrobonyi Adolf, Varga Dénes, ifj. Szász József, Pálffy Mihály és Vég Gyula 2—2 K. Péterfi Mihály, Bakó Károly, Ambrus János, legifj. Bence Ferencz, Demeter Elek, Györfi Pál, Varga János, ifj. Gedő Zsigmond, Nagy Zsigmond, Kovács Domokos, Gálffy László, Somodi Ferencz, Dimén Dénes, Szabó János, Gergely József, Keresztély Márton, Baczó Dénes, Szentannai Samu, Szász Béla, Marosi Mátyás, Szén Mihály, Istók Domokos, Száva Mihály, Demeter Miklós, Deák Ferenc, Hodgyai Géza, Rozsondai István, Istók József, Derzsi Géza, Ürmösi József, Gáspár Albert, Kovács Imre, Ürmösi Károly, Györfi István, Vári Elek 1—1 K. Kis György, Nagy Gyula 80—80 f.

Csighi Sándor 40 f. Elekes Dénes 1 K 10 f. Együtt 63 K 10 f.

Végül kérem a Tekintetes Szerkesztő urat szíveskedjék becses lapjában e közleménynek helyet adni.

Figyelő.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Szám: 2901—905. k. i.

Pályázati hirdetmény.

A bardoczi köri szülésznői állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám f. évi október 10-ig adják be.

A körhöz tartozik: Bardocz, Erdőfüle, Székelyszáldobos és Olasztelek.

A baba javadalma:

100 korona évi fizetés,

40 korona évi lakbér,

2 korona működési díj minden egyes szülésnél. — Igazolt szegényeknél ingyen tartozik segílyt nyújtani.

Oklánd, 1906. szeptember hó 4. Szabady s. k. főszolgabíró.

Szám: 3131—906. k. i.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásához tartozó Homoróddaróc nagyközség jegyzői állására pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

1. Törzsfizetés 1400 korona.
2. Anyakönyvi tiszteletdíj 200 K.
3. Természetbeni lakás.
4. Napidíj átalány 120 K.
5. Fuvar természetben.
6. Iroda átalány 100 K.
7. Anyakönyvi dologi kiadás 40 K.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1906. évi XX. t. c. 3. §-ában, illetve az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában megkivánt képességet igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeket hozzám legkésőbb 1. évi szeptember hó 20-ának déli 12 órájáig annál inkább benyújtsák, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Oklánd, 1906. szeptember 4.

Szabady Tivadár, főszolgabíró.

Szám: 1122—906. k. i.

Pályázati hirdetmény.

A homoródszentpáli körbábai állás lemondás folytán megüresedvén, arra pályázatot nyitok és felhívom azon okleveles szülésznőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat hozzám folyó évi október hó 1-ig adják be.

A körhöz tartoznak Homoródszentpál, Homoródszentpéter és Recsenyéd községek.

A baba javadalmazása: évi 80 korona fizetés és évi 20 korona lakbér. Minden szülés után 2 korona működési díj. Igazolt szegényeknél ingyen köteles segílyt nyújtani.

Oklánd, 1906. szeptember 2.

Szabady s. k. főszolgabíró.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben hapható

Szolid üzlethez ügyes, fiatal

elárusítónó

kerestetik. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Eladó kocsik. Egy félvicselt kocsit javítva, jótállás mellett és egy új, félolajos tengellyel, előnyös áron eladó David Gergely kovácsmesternél Székelyudvarhely, Petőfi-utca 26 sz. alatt.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

CAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe FIUME - BARCOLA.

Kapható minden jobb üzletben.

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyé

a legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágya

minden kalászos, kapás és takarmánynövény (lóhere, lucerna stb.) részére, valamint szőlő, gyümölcsfa, kerti vetemény és ugar trágyázására is. Szíveskedjék a védjegyre, ólomzárta és tartalom-jelzésre ügyelni!

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Teréz-körút 3. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. h. Berlin, vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmuáruk, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárak!

Kereskedőtanoncok felvételnek Lengyel László cégnél Székelykeresztúron.

Üzlet átvétel.

Alulírott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Sterba Ödön jóhírű fűszerkereskedését vétel útján átvettem és azt ezentul saját nevem alatt folytatom.

Midőn ezt a körülményt a közönség szíves tudomására hozom, kijelentem, hogy fő törekvésem lesz a legkényesebb igényeket is egy szolid, pontos és előzékeny kiszolgálással, mint kiváló minőségű és olcsó áruimmal kiérdemelni.

Kérem a n. é. közönség elődömránt tanúsított szíves pártfogását részemre is fentartani és én ígérem, hogy azt minden tekintetben ki is fogom érdemelni.

Gyarmathy Ákos fűszerkereskedő.

A „SZÉKELY UDVARHELY” hirdetése a leg eredményesebb.

KÉRJEN

csak Seller és Kary féle

FREDIN

legjobb tisztítószer minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcal, oscarra, chevreaux és lakkeipóh. Bécs, XII. l.

FIAM VÁSÁROLJ oly kereskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járnak.

FRANKLIN.

FRANKLIN. Kaphatók: BETEGH PÁL és TÁRSÁNAL.

Képrama készítés!

Ablaküvegezés